

SÚKROMNÁ SPOJENÁ ŠKOLA, Ul. J. Lettricha č.3, 036 01 M a r t i n

organizačné zložky:

Súkromná škola umeleckého priemyslu

Súkromné hudobné a dramatické konzervatórium

kontakt : 043/4383439, 0918/371009, 0904/226288, 0910/960680, www.ssusmartin.sk, ssusmartin@ssusmartin.sk

Smernica č. 3/2026

Adaptačné vzdelávanie

Názov organizácie	Súkromná spojená škola Ul. J. Lettricha 3, 036 01 Martin
Názov internej smernice	Adaptačné vzdelávanie
Poradové číslo smernice	3/2026
Vypracovala	Mgr. art. Ľubomíra Krkošková
Počet strán	10
Dátum vyhotovenia internej smernice	10. 07. 2026
Prerokované v pedagogickej rade	28. 08. 2026
Platnosť internej smernice	od 01. 09. 2026
Zmeny v smernici sa uskutočňujú formou číslovaných písomných dodatkov, ktoré tvoria súčasť tejto smernice.	

Riaditeľka SSŠ, ul. J. Lettricha č. 3 v Martine v súlade so zákonom 138/2019 Z. z. o pedagogických a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydáva túto smernicu pre pedagogických zamestnancov školy.

Ruší sa Interný predpis č. 02/2024 – metodický pokyn k prípravám a realizácii adaptačného vzdelávania

V Martine, 28. 8. 2026

Mgr. art. Ľubomíra Krkošková
riaditeľka školy

OBSAH

Čl. I	Úvodné ustanovenia – proces adaptačného vzdelávania v škole	3
Čl. II	Legislatívne východiská	3 - 6
Čl. III.	Začínajúci pedagóg	6 - 7
Čl. IV	Ciele adaptačného vzdelávania	7
Čl. V	Zaradenie zamestnanca do adaptačného vzdelávania	7
Čl VI	Povinnosti riaditeľa školy	8 - 9
Čl. VII	Uvádzajúci pedagogický zamestnanec	9
Čl. VIII	Povinnosti uvádzajúceho pedagogického zamestnanca	9 - 10
Čl. IX	Náklady spojené s adaptačným vzdelávaním	11

Súčasťou smernice sú prílohy:

1. Príloha č. 0 – Obálka adaptačného vzdelávania zamestnanca (Zoznam dokumentácie)
2. Príloha č. 1 Oznámenie o zaradení na adaptačné vzdelávanie
3. Príloha č. 2 Menovací dekrét pre uvádzajúceho zamestnanca
4. Príloha č. 3 Plán adaptačného vzdelávania
5. Príloha č. 4 Záznam o adaptačnom vzdelávaní pedagogického
6. Príloha č. 5 Záverečná správa uvádzajúceho zamestnanca
7. Príloha č. 6 Pozvánka na ukončenie adaptačného vzdelávania
8. Príloha č. 7 Témy záverečného pohovoru adaptačného vzdelávania
9. Príloha č. 8 Menovací dekrét členov skúšobnej komisie
10. Príloha č. 9 Predhospitačný plán vyučovacej hodiny
11. Príloha č. 10 Hospitačný záznam z vyučovacej hodiny
12. Príloha č. 11 Protokol o ukončení adaptačného vzdelávania
13. Príloha č. 12 Osvedčenie o absolvovaní adaptačného vzdelávania

Dodatky:

Čl. I

Úvodné ustanovenia

Proces adaptačného vzdelávania v škole

Adaptačný proces je organizovaným procesom zameraným na prispôsobenie sa nových pedagogických zamestnancov v škole. Novým zamestnancom treba vytvoriť také podmienky, aby sa naučili dobre vykonávať svoju prácu na novom pracovisku, vžili sa v rámci medziľudských vzťahov a prijali hodnoty a tradície školy. Absolvovaním adaptačného vzdelávania môžu noví zamestnanci čo najskôr získať potrebné zručnosti pre výkon svojho povolania, pokiaľ ich ešte nenadobudli počas svojho štúdia.

Vo fáze adaptačného procesu pociťuje začínajúci pedagogický veľký tlak a nároky zo strany žiakov, kolegyň, zamestnávateľa. V spoločenstve školy nie je dôležitá len odbornosť zúčastnených, ale predovšetkým ich osobnosť. Veľa pozornosti sa venuje riadeniu triedy, triednej dokumentácii, výučbe. Integrácia začínajúceho kolegu, resp. kolegyne tvorí prispôsobenie sa podmienkam a obsahu pracovných činností, vybudovanie si medziľudských vzťahov a adaptovanie sa na kultúru inštitúcie (spoločenský styk, zvyky, oblečenie, materiálne vybavenie školy a pod.). V reálnom živote sa od nastupujúceho začínajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca očakáva zvládnutie pridelených povinností v takej miere ako od skúseného pedagóga.

Naším cieľom ako zamestnávateľa je, aby začínajúci zamestnanec/pedagóg:

- zvládol proces adaptácie pre jeho ďalší profesijný rast,
- čo najskôr dosahoval požadovaný výkon,
- nadviazal s kolegami a vedením školy korektné vzťahy,
- našiel svoj štýl práce,
- mal pocit spolupatričnosti so školou.

Adaptačný proces je usmerňovaný proces uvádzania začínajúceho učiteľa do práce, ktorý by nemal byť stresujúci. Zo strany vedenia školy sa očakáva jasné formulovanie základných informácií, pravidiel, úloh, očakávaní a pravidelné monitorovanie realizácie adaptačného vzdelávania.

Čl. II

Legislatívne východiská

ZÁKON o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 138 Z.z. z 10. mája 2019 - časová verzia predpisu účinná od: 1. 9.2026 do: 31. 8.2029:

§29 Zákona 138 Z.Z o pedagogických zamestnancoch

Pedagogický zamestnanec sa zaradí do kariérového stupňa začínajúci pedagogický zamestnanec, ak

- a) nastúpi do prvého pracovného pomeru, v ktorom bude vykonávať pracovnú činnosť, alebo
- b) zmení zamestnávateľa pred ukončením adaptačného vzdelávania.

Povinnosťou pedagogického zamestnanca, ktorý je zaradený do kariérového stupňa začínajúci pedagogický zamestnanec, je absolvovať adaptačné vzdelávanie.

§31 Zákona 138 Z.Z o pedagogických zamestnancoch

Začínajúci pedagogický zamestnanec

(1) Začínajúci pedagogický zamestnanec vykonáva pracovnú činnosť pod dohľadom uvádzajúceho pedagogického zamestnanca.

(2) Začínajúci pedagogický zamestnanec je povinný absolvovať a úspešne ukončiť adaptačné vzdelávanie najneskôr do dvoch rokov od nástupu do prvého pracovného pomeru, v ktorom vykonáva pracovnú činnosť. Lehota na ukončenie adaptačného vzdelávania sa predlžuje o prerušenie výkonu pracovnej činnosti z dôvodu čerpania materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky alebo pracovnej neschopnosti, ktorá trvá najmenej 90 dní.

(3) Uvádzajúcim pedagogickým zamestnancom začínajúceho pedagogického zamestnanca môže byť pedagogický zamestnanec zaradený do rovnakej kategórie alebo podkategórie pedagogického zamestnanca a najmenej do kariérového stupňa pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou.

(4) Uvádzajúcim pedagogickým zamestnancom začínajúceho školského špeciálneho pedagóga môže byť aj špeciálny pedagóg zariadenia poradenstva a prevencie zaradený najmenej do kariérového stupňa odborný zamestnanec s prvou atestáciou.

(5) Uvádzajúcim pedagogickým zamestnancom začínajúceho pedagogického asistenta môže byť

a) pedagogický zamestnanec zaradený najmenej do kariérového stupňa pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou a do kategórie učiteľ, vychovávateľ, majster odbornej výchovy alebo školský špeciálny pedagóg alebo

(6) Ak nie je možné v škole zabezpečiť uvádzanie začínajúceho pedagogického zamestnanca podľa odsekov (3) až (5), o uvádzanie začínajúceho pedagogického zamestnanca požiada inú školu alebo organizáciu, zriadenú ministerstvom školstva. Ak nie je možné zabezpečiť uvádzanie začínajúceho pedagogického zamestnanca podľa prvej vety, **uvádzajúcim pedagogickým zamestnancom môže byť samostatný pedagogický zamestnanec s najmenej desiatimi rokmi výkonu pracovnej činnosti.** Ak nie je možné zabezpečiť uvádzanie začínajúceho pedagogického zamestnanca podľa druhej vety,

uvádzajúcim pedagogickým zamestnancom je so súhlasom zriaďovateľa priamy nadriadený začínajúceho pedagogického zamestnanca..

(7) Náklady spojené s uvádzaním začínajúceho pedagogického zamestnanca okrem uvádzania zabezpečeného organizáciou zriadenou ministerstvom školstva po neúspešnom ukončení adaptačného vzdelávania uhradza zamestnávateľ začínajúceho pedagogického zamestnanca.

§51 Zákona 138 Z.Z o pedagogických zamestnancoch

Adaptačné vzdelávanie

(1) Cieľom adaptačného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti v kariérovom stupni samostatný pedagogický zamestnanec

(2) Poskytovateľom adaptačného vzdelávania je škola, školské zariadenie, zariadenie sociálnej pomoci a organizácia zriadená ministerstvom školstva.

(3) Ak ide o výkon pracovnej činnosti pre najmenej dvoch zamestnávateľov, začínajúci pedagogický zamestnanec si zvolí poskytovateľa adaptačného vzdelávania.

(4) Adaptačné vzdelávanie sa organizuje ako jednoduchý program adaptačného vzdelávania. Program adaptačného vzdelávania schvaľuje riaditeľ alebo štatutárny zástupca organizácie zriadenej ministerstvom školstva.

Uvádzajúci pedagogický zamestnanec koordinuje a zodpovedá za priebeh adaptačného vzdelávania a pri ukončení adaptačného vzdelávania hodnotí mieru osvojenia profesijných kompetencií na výkon pracovnej činnosti samostatného pedagogického zamestnanca.

(5) Odborným garantom adaptačného vzdelávania je riaditeľ alebo učiteľ profesijného rozvoja zaradený do podkategórie metodik profesijného rozvoja.

(6) Začínajúceho pedagogického zamestnanca zaradí riaditeľ do adaptačného vzdelávania najneskôr do piatich dní od vzniku pracovného pomeru bez ohľadu na splnenie kvalifikačných predpokladov začínajúceho pedagogického zamestnanca.

§52 Zákona 138 Z.Z o pedagogických zamestnancoch

Ukončenie adaptačného vzdelávania

(1) Adaptačné vzdelávanie sa ukončuje na základe odporúčania uvádzajúceho pedagogického zamestnanca pred trojčlennou skúšobnou komisiou podľa programu adaptačného vzdelávania.

(2) Uvádzajúci pedagogický zamestnanec písomne neodporučí ukončenie adaptačného vzdelávania, ak začínajúci pedagogický zamestnanec

a) absolvoval menej ako 75 % programu adaptačného vzdelávania alebo

b) preukázateľne nezískal profesijné kompetencie potrebné na výkon pracovnej činnosti v kariérovom stupni samostatný pedagogický zamestnanec

(3) Členom skúšobnej komisie je uvádzajúci pedagogický zamestnanec a ďalší pedagogický zamestnanec zaradený najmenej do kariérového stupňa samostatný pedagogický zamestnanec, ktorého vymenúva riaditeľ. Predsedom skúšobnej komisie je odborný garant. Ak nie je možné vymenovať členov skúšobnej komisie riaditeľom, vymenuje ich zriaďovateľ školy alebo školského zariadenia.

(4) Ak ide o adaptačné vzdelávanie poskytované organizáciou zriadenou ministerstvom školstva, členom a predsedom skúšobnej komisie môže byť učiteľ profesijného rozvoja zaradený do podkategórie metodik profesijného rozvoja. Predsedu a členov skúšobnej komisie vymenúva štatutárny orgán organizácie zriadenej ministerstvom školstva.

(5) O ukončení adaptačného vzdelávania sa vyhotovuje protokol. Protokol obsahuje

a) evidenčné číslo protokolu a dátum ukončenia adaptačného vzdelávania,

b) titul, meno, priezvisko a rodné priezvisko pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca,

c) dátum a miesto narodenia pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca,

d) názov programu adaptačného vzdelávania a rozsah vzdelávania v hodinách,

e) výsledok ukončenia adaptačného vzdelávania,

f) podpis predsedu skúšobnej komisie a podpisy členov skúšobnej komisie,

g) odtlačok pečiatky poskytovateľa a podpis štatutárneho zástupcu poskytovateľa.

(6) Začínajúci pedagogický zamestnanec, ktorý ukončil adaptačné vzdelávanie neúspešne, môže požiadať o vykonanie adaptačného vzdelávania organizáciu zriadenú ministerstvom školstva.

(7) Ak je poskytovateľom adaptačného vzdelávania organizácia zriadená ministerstvom školstva, pedagogický zamestnanec sa preukáže zamestnávateľovi potvrdením o zaradení do adaptačného vzdelávania; po úspešnom ukončení adaptačného vzdelávania predloží protokol.

Čl. III

Začínajúci pedagóg

Ide o označenie pedagogického zamestnanca, ktorý je zaradený do kariérového stupňa začínajúci pedagogický zamestnanec pri nástupe do prvého pracovného pomeru, v ktorom bude vykonávať

pedagogickú činnosť alebo do pracovného pomeru s iným zamestnávateľom po neúspešnom ukončení adaptačného vzdelávania pedagogického zamestnanca u predchádzajúceho zamestnávateľa.

Začínajúcim pedagógom je absolvent vysokoškolského štúdia, ktorý sa rozhodol vykonávať svoje povolanie, pedagóg bez praxe. Začínajúceho zamestnanca možno vnímať ako mladého, neskúseného, ktorý neovláda dosiaľ všetky pracovné postupy, ale treba ho vnímať predovšetkým aj ako **perspektívneho a nádejného zamestnanca**.

Čl. IV

Ciele adaptačného vzdelávania

Hlavným cieľom adaptačného vzdelávania je získať profesijné kompetencie na výkon pracovnej činnosti v kariérovom stupni samostatný pedagogický zamestnanec. **Vedľajšími cieľmi adaptačného vzdelávania** je uľahčiť prechod zo štúdia do praxe cez odborné mentorovanie a podporu a získať praktické skúsenosti potrebné pre vykonávanie práce a adaptáciu v konkrétnych podmienkach pedagogickej praxe.

Čl. V

Zaradenie zamestnanca do adaptačného vzdelávania

Začínajúceho pedagogického zamestnanca zaradí riaditeľ do adaptačného vzdelávania **najneskôr do piatich dní** od vzniku pracovného pomeru. Ak je poskytovateľom adaptačného vzdelávania organizácia zriadená ministerstvom školstva, pedagogický sa preukáže zamestnávateľovi potvrdením o zaradení do adaptačného vzdelávania.

Vymedzenie hlavných činností, zodpovedností, právomocí, povinností, úloh a pracovných podmienok je súčasťou popisu pracovného miesta pedagogického zamestnanca v pozícii uvádzajúceho pedagogického zamestnanca.

Úlohou riaditeľa je zapracovať túto kariérovú pozíciu do štruktúry kariérových pozícií a personálnej dokumentácie školy.

Čl. VI

Povinnosti riaditeľa školy

Riaditeľ školy musí začínajúceho učiteľa v adaptačnom vzdelávaní:

- zaradiť do kariérového systému a určiť mu príslušný kariérový stupeň,
- vytvoriť mu podmienky, aby získal profesijné kompetencie samostatného pedagogického učiteľa,
- umožniť mu absolvovať najneskôr do dvoch rokov adaptačné vzdelávanie, aby získal predpoklady na výkon činnosti samostatného učiteľa,
- určiť mu uvádzajúceho učiteľa, ktorý zodpovedá za priebeh adaptačného vzdelávania,
- rozhodovať o ukončení jeho adaptačného vzdelávania.

Pred ukončením adaptačného vzdelávania riaditeľ školy musí:

- určiť tému otvorenej hodiny (vyber témy môže byť ponechaný aj na začínajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca),
- určiť tému záverečného pohovoru pred trojčlennou komisiu,
- vymenovať členov skúšobnej komisie, ktorej je predsedom, Členom skúšobnej komisie je uvádzajúci pedagogický zamestnanec alebo uvádzajúci odborný zamestnanec a ďalší pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zaradený najmenej do kariérového stupňa samostatný pedagogický zamestnanec, ktorého vymenúva riaditeľ. Predsedom skúšobnej komisie je odborný garant. Ak nie je možné vymenovať členov skúšobnej komisie riaditeľom, vymenuje ich zriaďovateľ školy alebo školského zariadenia.
- písomne vyzvať začínajúceho učiteľa na vykonanie záverečného pohovoru a otvorenej hodiny pred skúšobnou komisiou najneskôr desať dní pred ukončením,
- oboznámiť členov skúšobnej komisie so záverečnou správou uvádzajúceho učiteľa.

O ukončení adaptačného vzdelávania riaditeľ školy:

- vypracuje protokol o úspešnom alebo neúspešnom ukončení adaptačného vzdelávania,

Protokol obsahuje

- a) evidenčné číslo protokolu a dátum ukončenia adaptačného vzdelávania,
- b) titul, meno, priezvisko a rodné priezvisko pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca,
- c) dátum a miesto narodenia pedagogického zamestnanca
- d) názov programu adaptačného vzdelávania a rozsah vzdelávania v hodinách,
- e) výsledok ukončenia adaptačného vzdelávania,

- f) podpis predsedu skúšobnej komisie a podpisy členov skúšobnej komisie,
- g) odtlačok pečiatky poskytovateľa a podpis štatutárneho zástupcu poskytovateľa.

- vyhotoví záznam podľa smernice č. 19/2009 – R, v zázname uvedie dátum začatia, priebeh a dátum ukončenia vzdelávania a základne identifikačne údaje začínajúceho a uvádzajúceho učiteľa
- pedagogický zamestnanec je zaradený do kategórie samostatný pedagogický zamestnanec v deň, ktorý nasleduje po dni, v ktorom úspešne ukončil adaptačné vzdelávanie.
- riaditeľ nevydáva rozhodnutie o ukončení adaptačného vzdelávania po ukončení adaptačného vzdelávania

Čl. VII

Uvádzajúci pedagogický zamestnanec

Začínajúci pedagogický zamestnanec vykonáva pracovnú činnosť pod dohľadom uvádzajúceho pedagogického zamestnanca. Uvádzajúci pedagogický zamestnanec koordinuje adaptačné vzdelávanie a zodpovedá za jeho priebeh.

Špecializované činnosti v kariérovej pozícii uvádzajúci pedagogický zamestnanec môže vykonávať pedagogický zamestnanec, ktorý:

- vykonáva pracovnú činnosť v príslušnej kategórii alebo podkategórii ako začínajúci pedagogický zamestnanec,
- je zaradený najmenej do kariérového stupňa pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou, prípadne samostatný pedagóg minimálne s 10 ročnou praxou
- absolvoval špecializačné vzdelávanie pre uvádzajúcich pedagogických zamestnancov.

Čl. VIII

Povinnosti uvádzajúceho zamestnanca

Popri svojej bežnej činnosti vyplývajúcej z jeho vyučovacej povinnosti súbežne:

- **koordinuje** priebeh adaptačného vzdelávania s jednotlivcami a organizačnými zložkami školy

- **zodpovedá za realizáciu** adaptačného vzdelávania v súlade s vypracovaným a schváleným plánom adaptačného vzdelávania, na ktorého **príprave sa aktívne podieľal**,
- plní konkrétne úlohy, ktoré sú pre neho zadane v programe adaptačného vzdelávania,
- **priebežne monitoruje** priebeh adaptačného vzdelávania, na základe ktorého **vypracuje záverečnú správu** o úrovni osvojenia si profesijných kompetencií samostatného učiteľa,
- **je členom** trojčlennej skúšobnej komisie pri ukončovaní adaptačného vzdelávania.

Adaptačné vzdelávanie sa ukončuje na základe odporúčania uvádzajúceho pedagogického zamestnanca pred trojčlennou skúšobnou komisiou podľa programu adaptačného vzdelávania.

Uvádzajúci pedagogický zamestnanec písomne neodporučí ukončenie adaptačného vzdelávania, ak začínajúci pedagogický zamestnanec

a) absolvoval menej ako 75 % programu adaptačného vzdelávania alebo

b) preukázateľne nezískal profesijné kompetencie potrebné na výkon pracovnej činnosti v kariérovom stupni samostatný pedagogický zamestnanec.

Medzi špecifické pracovné činnosti, úlohy uvádzajúceho zamestnanca patrí:

- **participovať** na tvorbe adaptačného vzdelávania,
- **sprostredkovať súčinnosť** s kolegami pre potreby pedagogického pozorovania a tímovej práce,
- **viest evidenciu** a záznam priebehu adaptačného vzdelávania,
- **poskytovať** autentickú **spätnú väzbu** (v reálnom čase),
- začínajúcemu pedagogickému zamestnancovi **organizovať pedagogické pozorovanie** vlastnej edukačnej činnosti **na otvorených, komentovaných hodinách**,
- **realizovať pedagogické pozorovanie** na vyučovacích hodinách začínajúceho pedagogického zamestnanca,
- **robiť rozbor** otvorených hodín,
- **vyhodnocovať** priebeh adaptačného vzdelávania a konzultovať ho so začínajúcim pedagogickým zamestnancom,
- **sprostredkovať skúsenosti** z metodiky vyučovania predmetu a z riešenia konkrétnych pedagogických situácií,
- **metodicky viesť** začínajúceho zamestnanca – **pomáhať mu pri samovzdelávaní**,
- zabezpečiť spoluprácu s inštitúciami kontinuálneho vzdelávania učiteľov s cieľom zabezpečiť pre začínajúceho zamestnanca informácie, workshopy, semináre v prípade, že potrebnú oblasť nie je možné uskutočniť s interným zamestnancom školy.

Čl. IX

Náklady spojené s adaptačným vzdelávaním

Náklady spojené s adaptačným vzdelávaním začínajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca, ktoré je realizované v škole alebo v školskom zariadení, uhrádza zamestnávateľ.

Finančné náklady zamestnávateľa spojené s adaptačným vzdelávaním tvoria najmä:

- **príplatok začínajúcemu** pedagogickému alebo odbornému zamestnancovi,
- **príplatok za výkon špecializovanej činnosti** uvádzajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca,
- **iné náklady** spojené najmä s administratívou adaptačného vzdelávania.

Náklady spojené s uvádzaním začínajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca spojené s adaptačným vzdelávaním v organizácii zriadenej ministerstvom školstva hradí pedagogický alebo odborný zamestnanec.

Príplatok začínajúcemu zamestnancovi sa poskytuje mesačne vo výške 6 % platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je pedagogický zamestnanec zaradený. Príplatok sa poskytuje počas zaradenia pedagogického alebo odborného do kariérového stupňa začínajúci pedagogický alebo odborný zamestnanec odo dňa, keď nastúpil do prvého pracovného pomeru, v ktorom bude vykonávať pracovnú činnosť, alebo keď zmenil zamestnávateľa pred ukončením adaptačného vzdelávania.

Pedagogickému alebo odbornému zamestnancovi, ktorý vykonáva činnosť uvádzajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca, patrí **príplatok za výkon špecializovanej činnosti**:

- v sume 4 % platovej tarify platovej triedy, do ktorej je zaradený, zvýšenej o 14 %, ak túto činnosť vykonáva u jedného začínajúceho pedagogického, resp. odborného zamestnanca,
- v sume 8 % platovej tarify platovej triedy, do ktorej je zaradený, zvýšenej o 14 %, ak túto činnosť vykonáva u dvoch alebo viacerých začínajúcich pedagogických alebo odborných zamestnancov.

Príplatok sa určí pevnou sumou a patrí mu odo dňa, keď riaditeľ zaradil začínajúceho pedagogického zamestnanca na adaptačné vzdelávanie